

Afstemning

Forslaget til folketingsbeslutning forkastedes, idet 20 (SF, FP, EL og DF) stemte for, 98 (S, V, KF, RV og CD) imod.

Den næste sag på dagsordenen var:

8) Anden (sidste) behandling af beslutningsforslag nr. B 24:

Forslag til folketingsbeslutning om husstandsuddeling af en avis om Amsterdamtraktaten.

Af Keld Albrechtsen (EL) og Frank Aaen (EL).
(Fremsat 21/10 97. Første behandling 25/11 97. Betænkning 12/12 97).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Keld Albrechtsen (EL):

Det Radikale Venstre har i denne sag skrevet en mindretalsudtalelse i betænkningen, som jeg synes er så bemærkelsesværdig, at jeg godt vil gøre opmærksom på den her fra talerstolen.

Det Radikale Venstre er ked af, at der ikke er flertal for forslaget om en husstandsomdelt avis, og Det Radikale Venstre går faktisk ind for forslaget. Men så skriver Det Radikale Venstre i sin mindretalsindstilling, at det er altså ikke lykkedes at overbevise et flertal i Folketingets Europaudvalg om denne idé's fortrin, og derfor vil Det Radikale Venstre alligevel ikke stemme for forslaget.

Jeg vil godt spørge hr. Jørgen Estrup, om det virkelig kan være rigtigt, at man nu har indført det princip hos Det Radikale Venstre, at man kun stemmer efter sin overbevisning og kun stemmer for et forslag, hvis det er således, at man på forhånd er sikker på, at der er et flertal i Folketinget bag sagen. Jeg synes i hvert fald, det er lidt grinagtigt, hvis det virkelig skulle være radikal politik fremover.

Så vil jeg sige til flertallet, som altså stemmer dette forslag ned, at der er jo tale om en simpel magtanvendelse uden gnist af noget som helt forsøg på at overbevise med argumentation.

Det er en sørgelig sag for folkestyret, for man nedstemmer i realiteten – det ved vi jo godt alle sammen – denne husstandsomdelt avis, fordi man ikke ønsker at give unionsmodstanderne mulighed for at komme til orde på lige fod med tilhængerne. Sådan er kendsgerningerne, og man har opfundet de mest ynkelige argumenter, jeg har hørt i nogen folketingsdebat, til støtte for sit synspunkt. Men når man skræller alt det af, står man tilbage med magtens sprog.

Jeg ved ikke, om hr. Stavad og andre repræsentanter for flertallet var opmærksomme på en artikel i Politiken den 20. januar i år, hvoraf det fremgik, at en Vilstrupundersøgelse havde vist, at kun 38 pct. af vælgerne føler, at de er godt informeret om Amsterdamtraktaten, men at et stort flertal af vælgerne altså mener, at de enten er dårligt eller ikke godt nok informeret. I den situation vælger man altså at sige nej til en mulighed for at informere vælgerne og endda informere på et alsidigt og lige grundlag, hvor både tilhængere og modstandere kommer til orde på de samme betingelser. Det giver stof til eftertanke, at tilhængerne af Amsterdamtraktaten åbenbart vælger at føre kampen med det middel at bruge deres magt til at undertrykke en alsidig debat.

Jørgen Estrup (RV):

Nu må hr. Albrechtsen nok vænne sig til, at uanset hvor grinagtigt han måtte finde det, er Det Radikale Venstres stemmeafgivning altså ikke afhængig af, hvordan Enhedslistens attitude bliver.

Om denne sag må man sige, at her har vi et godt eksempel på, at der er ting, man ikke bør tage herved i Folketingssalen, fordi det bliver en tom demonstration. Hr. Albrechtsen ved udmærket godt, at vi har diskuteret dette spørgsmål i Europaudvalgets underudvalg, og det er diskuteret i selve Europaudvalget, og der er ikke noget flertal. Jeg kan ikke forhindre hr. Albrechtsen i at lave et beslutningsforslag, men jeg vil godt sige, at jeg synes ikke, det er nogen specielt fornuftig demonstration, og derfor deltager Det Radikale Venstre ikke. Men det ændrer ikke ved det forhold, at vi synes, man burde gentage det, man gjorde ved sidste folkeafstemning, og derfor er vi enige i, at en sådan debat havde været fornuftig.

Ole Stavad (S):

Der er jo en tendens til, at hver gang der opstår en diskussion, forsøger hr. Albrechtsen og de

andre modstandere af det europæiske samarbejde at fremstille sig selv som de undertrykte, og det er det samme, hr. Keld Albrechtsen forsøger i denne sammenhæng.

Hvis vi nu skal have en lille smule kendsgerninger på bordet i denne sag, har der været en diskussion partierne imellem, og et bredt flertal er nået frem til, at intentionen bag den model med at udsende en husstandsomdelt avis skulle være et forsøg på at nå til enighed om en fælles beskrivelse af indholdet. Men vi har vurderet, at det ikke ville være en fremkommelig måde her, fordi hr. Albrechtsen og ligesindede konsekvent benægter kendsgerningerne med hensyn til forbedret miljø, forbedrede beskæftigelsesmuligheder og en lang række andre forbedringer i Amsterdamskontraktaten, og derfor ville det, der kunne komme ud af det, desværre formentlig ende med noget misvisende i stedet for noget oplysende.

Derfor har vi valgt en anden fremgangsmåde. Vi har øget de midler, partierne og organisationerne får til rådighed, fra 15 mio. kr. til 25 mio. kr., så hvad enten man er for eller imod de forbedringer, der ligger i Amsterdamskontraktaten, har man gode muligheder, også rent økonomisk, for at kunne informere. Vi tror på demokratiet, vi tror på debatten, vi tror, det er nyttigt, at synspunkterne står over for hinanden, og derfor har vi gennem de beslutninger, der er truffet i Europaudvalget og er fulgt op af et aktstykke i Finansudvalget, stillet midler til rådighed – og ikke kun for de politiske partier, men også for f.eks. Juni Bevægelsen og Folkebevægelsen.

Hvis vi ser på, hvordan fordelingen mellem organisationer og partier er og også tager med, hvordan fordelingen hidtil har været for det, man kan kalde de frie midler, er der nogenlunde balance mellem hvor stor en del af midlerne, der tilflyder dem, der går ind for et ja, og dem, der argumenterer for et nej. Derfor mener vi, at vi faktisk har fundet en demokratisk bedre løsning, når vi tager som udgangspunkt, at den ene part har benægtet faktuelle ting og kendsgerninger i det gode resultat, regeringen kom hjem med i juni 1997.

Frank Dahlggaard (KF):

Jeg vil gerne sige på egne vegne, at jeg synes faktisk, det var en god idé, hvis man også denne gang ved en EU-afstemning havde udsendt en husstandsomdelt avis, som man har gjort før. Jeg mener ligesom De Radikale, som dog ikke vil stemme for det forslag, at det havde

været en god idé, for så havde hvert parti og hver organisation på én side kunnet beskrive, hvad de finder væsentligt, og hvorfor man skal stemme sådan, som det anbefales. Det er lige til at gribe for vælgerne, når det store flertal af dem begynder at interessere sig for spørgsmålet nogle få uger før afstemningen, så selv om det er ubehageligt for mig som konservativ at stemme for noget, der kommer fra Enhedslisten, vil jeg stemme efter min overbevisning.

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Det er utroligt, så mange dårlige undskyldninger hr. Ole Stavad kan finde frem her i dag for ikke at støtte et helt, helt oplagt emne under denne debat, nemlig at Folketinget selvfølgelig burde lave en oplysningsavis i lighed med den, der blev lavet i forbindelse med Maastricht-Traktaten.

Jeg er da godt klar over, at socialdemokraterne har utrolig dårlige erfaringer med sådan en avis, fordi det får nogle socialdemokrater til at stemme nej, som man gerne vil overbevise om, at de skal stemme ja. Så derfor forstår jeg da godt, at hr. Ole Stavad har et problem med en avis, der nøgternt fortæller om de forskellige partiers og organisationers holdninger forud for afstemningen den 28. maj.

Men det er altså ikke til at få ind i hovedet på Socialdemokratiet, at vi skal have en avis i lighed med sidst, og det kan vi fra Dansk Folkepartis side naturligvis kun beklage, fordi vi er overbevist om, at det ville rette lidt op på den skævhed, der er i forhold til de midler, man kan bruge på oplysning. Det er jo velkendt, at jasi-den frem til Amsterdamsafstemningen sidder på de mange millioner og kan argumentere for, hvorfor man skal stemme ja, og det er lige så velkendt, at nejsiden har utrolig dårlige vilkår for at komme frem med sine argumenter, har meget få midler at gøre med. Det er situationen, det er kampen. Det eneste, vi kan håbe på, er selvfølgelig, at vælgerne holdningsmæssigt ikke kan købes for de mange millioner, som jasi-den vil sparke ind i tiden frem til den 28. maj.

Så til Det Radikale Venstres helt særprægede argumentation i forbindelse med denne her debat: Jeg hørte forleden i radioen den radikale EU-ordfører, fru Arnold, fortælle om det beklagelige i, at Folketingets flertal ville afvise præcis det forslag, der ligger på bordet, om at lave sådan en oplysningsavis. Jeg synes egentlig, det var en fortrinlig argumentation, den radikale ordfører gjorde gældende i Radioavisen, og

derfor er det også helt ufatteligt at skulle konstatere her i dag, at Det Radikale Venstre åbenbart netop ikke følger sin overbevisning, men af hensyn til regeringspartnern ser sig nødsaget til at stemme imod det forslag, der ligger på bordet. Jeg synes, det er helt utroligt, og jeg må komplimentere hr. Frank Dahlgaard, selvfølgelig, for modet til at følge sin overbevisning også i en sag som denne her og stemme ja til forslaget.

Dansk Folkeparti kan selvfølgelig kun opfordre til, at der er flere, der gør det, så resultatet kunne blive, at der laves denne avis, som kunne skabe en lidt større ligevægt mellem jasiden og nejsiden frem til den 28. maj.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Man må spørge sig selv, om man skal le eller græde, når man hører hr. Stavads argumentation. Nu siger hr. Stavad, at vi jo ikke kan blive enige om, hvad der skal stå i den avis, fordi Socialdemokratiet mener, at Amsterdamtraktaten er til fordel for miljøet, og det mener Enhedslisten ikke. Jamen hr. Stavad, hele ideen med en sådan husstandsomdelt avis er, at Socialdemokratiet får en side, hvor hr. Stavad kan skrive, hvorfor han synes, at Amsterdamtraktaten er godt for miljøet, og Enhedslisten får en side, hvori vi kan påvise, at den påstand fra regeringens side mener vi simpelt hen er forkert. Det giver en ægte debat, og jeg fatter ikke, at hr. Stavad kan stille som betingelse, at partierne skulle være enige om, hvad der skulle stå i en avis, der netop går ud på at præsentere partiernes forskellige holdninger. Debatten er jo umulig på det niveau, som hr. Stavad trækker den ned på. Skal man le, eller skal man græde?

Annette Just (FP):

Jeg vil godt starte med at sige, at dette her er jo et dejligt bevis på, hvad radikal politik er. Hvis nogen nogen sinde skulle have været i tvivl, så har vi set et klassisk eksempel på radikal politik her. De mener ét, men gør noget andet, for det kan måske gå hen og blive til et flertal. Jamen helt ærligt, så ved vi da i hvert fald, hvor vi står. Vi har et parti, som ikke tør stå ved sin egen mening.

Hvad der er meget værre, er i virkeligheden de argumenter, som hr. Ole Stavad brugte nu. Det var rent hykleri – vi får alle sammen penge til at gå ud og oplyse, og så kan vi jo alle sammen gøre vores bedste – i stedet for at tage stil-

ling til, hvad der egentlig talt var forslaget, nemlig at man prøvede på at lave en objektiv avis, hvor der var en side til hvert parti, hver organisation, således at befolkningen havde en chance for at overskue, hvad det her kommer til at dreje sig om, og at det ikke kun – som det nu vil ske, når hr. Ole Stavad får gennemtruffet sit flertal – bliver avisernes annoncesider, der kommer til at bugne med alle de annoncer, hvor vi kun har slogans, hvor vi ikke har saglige begrundelser for ja eller nej til Amsterdamtraktaten. Men hr. Ole Stavad synes altså ikke, der er nogen grund til at fortælle befolkningen, hvad dette her drejer sig om. Der er ingen grund til loyalt at sætte det op mod hinanden.

Helt ærligt, det er en synd og en skam for dansk folkestyre, at der kan gennemtvinges et flertal til at forkaste det, som vi alle sammen før i tiden har været enige om var en god idé, nemlig at prøve på sagligt at sige: Hvad drejer det her sig om? Denne gang er det Amsterdamtraktaten, og befolkningen får derved ikke en chance for at opveje det mod hinanden. De får kun chance for, som regeringen gør på nuværende tidspunkt, at rekvirere bog efter bog efter bog om alle mulige og umulige synspunkter, som regeringen har. Men en saglig debat vil Socialdemokratiet herved afskrive sig. Det er hykleri, så det batter.

(Kort bemærkning).

Ole Stavad (S):

Jeg kan sådan set godt forstå modstandersidens interesse i, hver gang der er chance for det, at diskutere form, organisation, i stedet for indhold i Amsterdamtraktaten, fordi de dér har så dårlig en sag. Når jeg derfor har bedt om ordet igen, så er det alene for at gøre en bemærkning til hr. Keld Albrechtsen, der fremstillede det, som om det er fuldstændig grotesk, at jeg nævnte, at det, der har været en del af ideen og en bærende del af ideen, har været, at partierne kunne nå til enighed om en fælles beskrivelse som indgang til de enkelte partiers indlæg.

Jeg ved godt, at Enhedslisten og hr. Keld Albrechtsen ikke var i Folketinget på det tidspunkt, hvor man lavede de foregående, men det var faktisk en del af hele hovedgrundlaget for at udsende en sådan avis, og derfor med den stilling, vi har i dag, hvor man ikke vil erkende fakta på modstanderside, i hvert fald ikke hos hr. Keld Albrechtsen, ja, så har vi i stedet for valgt en anden metode til at sikre, at alle kan komme frem med deres synspunkter. Alle får

en økonomisk mulighed for på lige vilkår at fremlægge deres synspunkter for befolkningen, og derfor har vi øget midlerne, som partierne og de enkelte kan få til rådighed for at give en information, befolkningen kan være tjent med op til afstemningen om Amsterdamtraktaten.

(Kort bemærkning).

Ole Donner (DF):

Jeg er lidt ked af, at man ikke vil være med til at udsende en husstandsomdelt avis. Man kunne eventuelt lave den med treogtyve en halv side for en afstemning, hvor man siger ja, og den sidste halve side kunne man fordele jævnt i bladet med et lille læserbrev til hvert af de partier, der er modstandere. Så var det jo objektivt, og så ville man virkelig gøre noget for sagen, så folk fik en mulighed for at sætte sig ind i det.

Så vil jeg godt sige til fru Annette Just, at jeg synes, det er uretfærdigt over for De Radikale at sige, at de ikke ved, hvad de mener. Det ved de sandelig, for i betænkningen siger de, de er for, og her i salen siger de, at de er imod. Det er fuldstændig, som de plejer at gøre det i Det Radikale Venstre, og det er vel nok derfor, at 95 pct. af Danmarks befolkning ikke forstår, hvad De Radikale mener.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslaget til folketingsbeslutning forkastedes, idet 22 (SF, FP, EL, DF og Frank Dahlgaard (KF)) stemte for, 91 (S, V, KF, RV og CD) imod.

Den sidste sag på dagsordenen var:

9) Forespørgsel nr. F 36:

Forespørgsel til statsministeren, økonomiministeren og finansministeren:

»Hvilke oplysninger kan regeringen give efter offentliggørelsen af beretning fra kommissionen vedrørende undersøgelse af den færøske banksag, herunder om undersøgelse af eventuelt erstatningsansvar?«

Af Pia Gjellerup (S), Ivar Hansen (V), Hans Engell (KF), Aage Frandsen (SF), Bjørn Elmquist (RV), Kirsten Jacobsen (FP), Frank Aaen (EL), Peter Duetoft (CD) og Kristian Thulesen Dahl (DF).

(Forespørgslen anmeldt 20/1 98. Fremme af forespørgslen vedtaget 23/1 98).

Første næstformand (Ivar Hansen):

Efter ønske skal jeg fastsætte en taletid på det dobbelte af det, der er anført i forretningsordenen, hvilket betyder 10 minutter for ordførerne i første omgang.

Begrundelse

Pia Gjellerup (S):

Da et enigt Folketing tilbage i foråret 1995 vedtog loven om undersøgelse af den færøske banksag, var Folketingets partier også enige om – med lidt forskelligt ordvalg – i betænkningen fra Det Politisk-Økonomiske Udvalg at stille i udsigt, at vi, når undersøgelseskommissionen var kommet med sin beretning, ville drøfte sagen i Folketinget. Det er det, alle partier er enedes om at gøre foreløbig i form af en forespørgsel, som finder sted i dag, og på alles vegne skal jeg blot lægge op til, at vi ser frem til at få ministrenes besvarelse.

Besvarelse

Statsministeren (Poul Nyrup Rasmussen):

Efter næsten tre års arbejde har undersøgelseskommissionen om den færøske banksag nu fremlagt sit endelige arbejde, en omfattende rapport på fem bind og på mere end 2.260 sider. Hele formålet med at sætte undersøgelsen i gang var jo at få en objektiv beskrivelse af det samlede begivenhedsforløb i de år, altså fra 1992 og frem, hvor Danmark hjalp Færøerne ud af den økonomiske krise og reddede de to banker fra økonomisk sammenbrud. Nu har vi fået